

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/340/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

383/2012. (XI. 7.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) I. rendű, II. rendű, III. rendű és IV. rendű **panaszosok**¹ jogi képviselőjük, az **M. Gy. és Társai Ügyvédi Iroda** útján 2012. május 4-én előterjesztett **panaszát** a 2012. november 7-én megtartott zárt ülésén – dr. Kádár András Kristóf testületi tag párhuzamos véleményével – hozott döntése alapján

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y a k .

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszosok 2012. május 4-én jogi képviselőjük útján terjesztették elő panaszbeadványukat, amelyet faxon juttattak el a Testület részére. Beadványukban a panaszosok a következőkről számoltak be.

Az I. rendű panaszos az M. párt elnökeként, a II. rendű panaszos a Z. párt elnökségi tagjaként, a III. rendű panaszos a Z. párt ügyvezető elnökeként és a IV. rendű panaszos a Z. párt elnökségi tagjaként 2012. május 1-jén a munka ünnepe alkalmából kívántak politikai propagandatevékenységet folytatni a B. város, Y. kerületi V.-ben rendezett majális keretében. Amikor a panaszosok értesültek arról, hogy Ny. Zs.-t, a Z. párt szóvivőjét a rendőrség 9 óra 40 perckor előállította, ők is a Gy. utcába siettek. A panaszosok egy-egy 4.3 cm átmérőjű,

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszosok személyes adatait töröltük.

ötágú vöröscsillagot ábrázoló kitűzöt viseltek, mint a nemzetközi munkásmozgalom és a szolidaritás jelképét. 12 óra 20 perckor a panaszosok a rendőrségi épület előtti járda szélére leültek, és követelték Ny. Zs. szabadon bocsátását, továbbá tiltakoztak a munkásmozgalmi jelképeket használókkal szembeni jogtalan rendőrségi fellépés ellen. 12 óra 35 perckor a rendőrség a panaszosokat igazoltatta, majd a Gy. utcai rendőrségi épületbe állította elő. Az I., II. és III. rendű panaszosokat az épületen belül megbilincseltek. A panaszosok ellen büntetőeljárás indult a Budapesti Rendőr-főkapitányságon (a továbbiakban: BRFK) a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi I. törvény (a továbbiakban: Btk.) 269/B. §-ba ütköző bűncselekmény elkövetése miatt. Az I. rendű panaszost 17 óra 35 perckor, a II. rendű panaszost 17 óra 45 perckor, a III. rendű panaszost 17 óra 38 perckor, a IV. rendű panaszost pedig 18 óra 33 perckor bocsátották szabadon.

Az előállítás foganatosítására bűncselekmény gyanúja miatt került sor. A panaszbeadványban kifejtettek szerint tény, hogy a panaszosok magatartása formálisan a Btk. 269/B. §-ába ütközött, azonban materiális értelemben bűncselekmény elkövetéséről nincs szó, mivel a cselekmény társadalomra veszélyessége és jogellenessége hiányzott. A panaszosokat, mint baloldali politikusokat egy békés politikai megmozdulásról a rendőrség pusztán azért állította elő, mert politikai közszereplésük alkalmával nyilvánosan használták a vöröscsillagot a nemzetközi munkásmozgalom és a szolidaritás jelképeként.

Beadványukban a panaszosok utaltak rá, hogy a Gy. utcai rendőrségi épület előtti demonstrációt előre nem jelentették be, de a Bukta kontra Magyarország ügyben hozott strasbourgi ítéletben foglaltakra tekintettel erre nem is volt szükség. A panaszosok szerint a rendőri intézkedés megakadályozta politikai véleménynyilvánításukat, ezáltal a rendőrség megsértette az Emberi Jogok Európai Egyezményének 10. cikkében, illetve az Alaptörvény IX. cikkében biztosított szabad véleménynyilvánításhoz fűződő alapvető jogukat.

A panaszosok hivatkoznak az Emberi Jogok Európai Bíróságának a Vajnai kontra Magyarország, valamint a Fratanoló kontra Magyarország ügyben hozott ítéleteire, melyekben a bíróság hasonló tényállás alapján megállapította az egyezményesértést. A jogalkotó nem gondoskodott arról, hogy a Btk. kifogásolt 269/B. §-a a Bíróság ítéletének megfelelően módosuljon. A vöröscsillag nyilvános használatát pönalizáló rendelkezés továbbra is a magyar jogrend része, ezért a rendőrség kénytelen bűnelkövetőként kezelni a szabad véleménynyilvánításhoz való jogát gyakorló személyeket. A panaszosok álláspontja szerint a rendőri fellépés (előállítás) alkalmas arra, hogy az érintett politikai véleménynyilvánítását ellehetetlenítse, hiszen adott időben és helyen kizárja a politikai nézetek terjesztésének lehetőségét.

A panaszosok az előállítás arányosságát is kétségbe vonták beadványukban. Az intézkedő rendőr az intézkedés során kísérletet sem tett arra, hogy – a strasbourgi fórum által elvárt módon – tisztázza: a vöröscsillagot önkényuralmi rendszer dicsőítése, illetve valamely totalitárius eszme népszerűsítése céljából használták-e a panaszosok. Ha a rendőr ezt megtette volna, konstatálhatta volna, hogy a jelképhasználatra egy demokratikus társadalomban tolerálandó céllal került sor. Azonban még ha a kontextus vizsgálatára az intézkedő rendőr nem is vállalkozott, megtehetette volna, hogy kamerával, vagy más alkalmas módon rögzíti a politikai véleménynyilvánítás körülményeit, majd igazoltatást követően feljelentést tesz a panaszosok ellen. Így a tiltakozó akciót a panaszosok megtarthatták volna ott és akkor, amikor ennek jelentősége volt. Az aránytalan és szükségtelen előállítás miatt az Alaptörvény IV. és VIII. cikkében biztosított személyi szabadsághoz és gyülekezéshez való alapvető

jogukat is indokolatlanul korlátozta a rendőri intézkedés.

A panaszosok meggyőződése szerint a bilincs kényszerítő eszköz alkalmazása szükségtelen és aránytalan volt, mivel a rendőri intézkedésnek nem szegültek ellen; sőt, kifejezetten békés és együttműködő magatartást tanúsítottak. Az indokolatlan bilincshasználat alkalmas volt az Alaptörvény II. cikkében védelemben részesített emberi méltósághoz való joguk megsértésére, valamint egyúttal az Alaptörvény III. cikkében nevesített megalázó bánásmódnak is tekinthető.

A panaszosok – tekintettel a rendőri intézkedés alapjogsértő jellegére – kérték panaszuk kivizsgálását. A panaszosok úgy nyilatkoztak, hogy hozzájárulnak panaszuknak az eljárást foganatosító rendőri szervhez való áttételéhez, illetve a személyazonosító adatoktól megfosztott állásfoglalás internetes közzétételéhez.

A panaszbeadványhoz csatoltan a Testülethez érkeztek az ügyvédi irodát a panaszosok jogi képviselőjére jogosító, aláírt meghatalmazások.

A panaszbeadvány előterjesztésének napján a panaszosok egyúttal postai úton is megküldték beadványukat a Testületnek.

2) 2012. május 9-én az előadó testületi tag tájékoztató levelet küldött a panaszosok jogi képviselője részére a Testület előtti panasz eljárás megindulásáról és egyúttal számos, a panaszbeadvány pontosítását célzó kérdést is feltett a történetekkel összefüggésben.

A jogi képviselő válasza 2012. május 14-én faxon érkezett a Testülethez, melyből az alábbi körülményekre derült fény. Az I., II. és III. rendű panaszosok kezét előrebilincseltek. A panaszosokon a bilincset addig alkalmazták, amíg az előállító helyiségből az első emeleti kihallgatóba kísérték őket. A II. és III. rendű panaszosok esetében vezetőszarat is alkalmaztak. A felkísérés kb. 5-6 percig tartott. A jogi képviselő kifejtette, hogy álláspontja szerint a bilincshasználat kizárólagos célja a panaszosok megfélemlítése volt, mivel sem cselekményük jellege, sem testalkatuk, sem viselkedésük alapján nem volt ok azt feltételezni, hogy támadólag léphetnének fel a rendőrökkel szemben. A jogi képviselő szerint amennyiben lett volna ilyen ok, akkor a panaszosokat a kihallgatás ideje alatt is megbilincselve tartották volna.

2012. május 1-jén a rendőrségen csupán kihallgatásra, és lefoglalásra került sor. A rabosítást nem tudták kivitelezni, mivel a technikus a munkaszüneti napon nem dolgozott. A jegyzőkönyvi adatok alapján az eljárási cselekmények időpontja az alábbiak szerint alakult:

	Kihallgatás	Lefoglalás
I. rendű panaszos:	16:45 – 17:10	17:13
II. rendű panaszos:	17:00 – 17:18	17:30
III. rendű panaszos:	17:07 – 17:16	17:18
IV. rendű panaszos:	17:50 – 18:10	18:15

A jogi képviselő tájékoztatta a Testületet, hogy a kihallgatást megelőzően a panaszosokat az előállító helyiségben tartották bezárva.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Budapest Rendőrfőkapitányának Rendészeti Helyettese 2012. június 4-én kelt levelében tájékoztatta a BRFK Hivatalvezetőjét a 2012. május 1-jei rendőri biztosítással kapcsolatos információkról.

Az érintett időpontban több, egymástól független rendezvény is zajlott a fővárosban. A BRFK Csapatszolgálati Törzs parancsnoka által készített jelentés rögzíti, hogy a Lehet Más a Politika rendezvényt jelentett be 9 órától 19 óráig a B. város, Y. kerület, O. sétány, W. sétány és a K. szórakozóhely által határolt füves területre, a munka ünnepe alkalmából.

8 óra 49 perckor a Magyar Kommunista Munkáspárt rendezvényén 40-50 fő, a Szociális Fórum rendezvényén 20 fő érdeklődő tartózkodott. A Munkáspárt rendezvényén 9 óra 6 perckor beszédek vették kezdetüket, kb. 65 fő érdeklődő részvételével. 9 óra 22 perckor a megjelentek felsorakoztak a K. köröndön, ezért a fogalmat a szervízútra terelték. 9 óra 26 perckor a menet elindult, összesen nagyjából 100 fő részvételével. 9 óra 42 perckor a helyszínparancsnok jelentette, hogy egy fővel (Ny. Zs.-vel) szemben személyes szabadságot korlátozó intézkedésre került sor, mivel önkényuralmi jelképet (vörös csillag, sarló, kalapács) viselt a ruházatán. 12 óra 1 perckor a BRFK Gyorskocsi utcai objektuma előtt néhányan ülösztájkot folytattak az előállított személy kiengedése érdekében. A demonstrálókat igazoltatták, és négy személyt (a panaszosokat) előállítottak, mivel szintén a fent említett önkényuralmi jelképet viselték. Az I. rendű panaszossal, mint szervezővel szemben szabálysértési feljelentés is készült.

2) A panaszosok elfogásáról 2012. május 1-jén a BRFK VI. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály KMB Alosztályán összefoglaló jelentés készült.

Az intézkedő r. törzsőrmester jelentette, hogy a panasztétel alapjául szolgáló esemény napján 12 óra 20 perckor utasításra megjelent a Gyorskocsi utcai Rendőrségi Fogda előtt, mivel ott néhány személy egy korábban előállított társuk érdekében ülő demonstrációba kezdett. A r. törzsőrmester a helyszínen megállapította, hogy a rendőrségi objektum bejárata mellett 9 felnőtt és 1 kiskorú személy tartózkodik. Néhányuk ruházatán, valamin kezükben demonstrációs kellékek voltak láthatóak. A helyszínen a Hír Televízió stábja éppen interjút készített a rendezvény önkéntes vezetőjével, amikor a r. törzsőrmester parancsnoka hozzá lépett, közölte nevét, rendfokozatát, beosztási helyét, majd az I. rendű panaszost meghallgatta a rendezvénnyel kapcsolatban.

Az I. rendű panaszos kérdésre elmondta, hogy ő és társai az M. párt tagjai, és éppen ülösztájkot folytatnak a rendőrségi objektum előtt, mivel egyik társukat, Ny. Zs.-t az épületbe állították elő tiltott önkényuralmi jelkép használata miatt. Az I. rendű panaszos azt is közölte, hogy amíg társukat nem bocsátják szabadon, ők sem hajlandóak elmenni, illetve

kifejtette, hogy az ENSZ bírósága által kiadott határozat alapján a vöröscsillag nem minősül tiltott önkényuralmi jelképnek.

A helyszínen megállapítást nyert, hogy a spontán demonstrációt vezető I. rendű panaszoson kívül három személy viselt még ruházatán egy kb. 4,3 cm átmérőjű önkényuralmi jelképpel ellátott kitűzőt. A helyszínen tapasztaltakat a biztosítás időközben helyszínre érkező parancsnokának egy r. főhadnagy jelentette, aki a panaszosok tudomására hozta, hogy Magyarországon a magyar jogszabály érvényes, és a fenti cselekmény a Btk. 269./B § (1) bekezdésének b) és c) pontját kimeríti.

Fentiekre tekintettel a r. törzsőrmester társaival a demonstrációban résztvevő személyeket utasításra intézkedés alá vonta, és a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatta. Miután az igazoltatott személyeket a KIR és SIS rendszerben ellenőrizte, közölte velük, hogy a Btk. 269/B. § (1) bekezdés b) és c) pontjának megsértése miatt az Rtv. 33. § (1) bekezdés a) pontja alapján elfogja, és további intézkedés megtétele céljából őket előállítja. Az előállítás tényét az intézkedés alá vont személyek tudomásul vették, azonban úgy nyilatkoztak, hogy a későbbiek folyamán a rendőri intézkedéssel szemben panasszal kívánnak élni, mivel az véleményük szerint jogszabályellenes.

A panaszosoknak hozzátartozóik értesítését a helyszínen engedélyezték, amely lehetőséggel az I. és a IV. rendű panaszosok kívántak élni. Az I. rendű panaszos egyúttal kérte a Magyar Helsinki Bizottság értesítését, mely kérésének a Szolgálatirányító Parancsnok tett eleget.

A r. törzsőrmester a rendőrségi objektumban az előállítás tényét az Ügyeletnek jelentette, majd az épületben a panaszosokkal szemben előzetes figyelmeztetést követően ruházat- és csomagátvizsgálást hajtottak végre.

Az átvizsgálás során az előállított személyek ruházatán elhelyezett kitűzőn kívül a II. rendű panaszos táskájából előkerült 5 db 5,5 cm nagyságú, és 2 db 4,3 cm nagyságú, vöröscsillaggal ellátott kitűző, valamint 42 db vöröscsillaggal ellátott szórólap. Az intézkedés végeztével az előállított személyeket a r. törzsőrmester tájékoztatta az Rtv. szerinti panasztételi lehetőségeikről.

A r. törzsőrmester jelentésében megjegyezte, hogy r. őrmester társa az intézkedést digitális kamerával rögzítette. Az I. rendű panaszossal szemben a Szabálysértésekről szóló 2012. évi II. törvény 189. §-ának (1) bekezdése alapján szabálysértési feljelentés is készült.

3) A panaszosok elfogásának végrehajtásáról azonos szöveggel négy külön jelentés készült. A jelentések szerint a panaszosokat az Rtv. 29. §-ának (1) bekezdése alapján igazoltatták, az Rtv. 31. §-ának (1) bekezdése alapján, mint személyi szabadságukban korlátozott személyeket, átvizsgálták, majd az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja alapján, szándékos bűncselekmény elkövetésén való tetten érést követően elfogták. Az intézkedés során kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor.

A kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedés jogszerű és szakszerű volt, valamint az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányossági kritériumnak megfelelt.

4) A BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korrupciós Bűnözés Elleni Osztályán kiállított igazolások szerint az I. rendű panaszos személyes szabadságát 12 óra 35 perctől 17 óra 35 percig korlátozták és a II. rendű panaszost 12 óra 35 perctől 17 óra 45 percig tartották fogva. A III. rendű panaszos 12 óra 35 perctől 17 óra 38 percig, a IV. rendű panaszos pedig 12 óra 35 perctől 18 óra 33 percig tartózkodott a BRFK Gyorskocsi utcai objektumában.

5) A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvételt a Testület megtekintette. A felvételen olyan releváns történés, amely akár a rendőrségről érkezett iratok tartalmát, akár a panaszbeadványban foglalt állításokat cáfolná, nem látható.

A panaszosok a BRFK Gyorskocsi utcai objektuma előtt várakoznak, ruházatukon vöröscsillagot ábrázoló kitűzőt viselve. Az igazoltatás nyugodt hangnemben zajlik. Az iratok ellenőrzését követően az I. rendű panaszos tájékoztatja a rendőrség munkatársait a vöröscsillag viselésével kapcsolatos nemzetközi joggyakorlatról, és felhívja a járőrök figyelmét, hogy lehetőségük van vizsgálni a jelkép viselésének motivációit. Az I. rendű panaszos elmondja, hogy a társaival semmilyen önkényuralmi rendszerrel nem kívánnak azonosulni, hanem a jelképet a nemzetközi munkásmozgalom szimbólumaként viselik. Az intézkedő rendőrök tájékoztatják a panaszosokat, hogy előállításukra mindenképpen sor kerül, mivel magatartásuk a Btk. vonatkozó rendelkezésébe ütközik. Az előállítás során a rendőrök a panaszosokat az igazoltatás helyszínétől a fogda – alig néhány méterre lévő – ajtajáig kísérik. A panaszosok a rendőrökkel teljes mértékben együttműködnek, kényszerítő eszköz alkalmazására nem kerül sor.

6) Az I. rendű panaszos kihallgatási jegyzőkönyvét 16 óra 45 perckor nyitották meg, és 17 óra 10 perckor zárták le. A jegyzőkönyvek adatai alapján a II. rendű panaszos kihallgatása 17 óra 7 perctől 17 óra 17 percig, a III. rendű panaszosé 17 óra 00 perctől 17 óra 18 percig, a IV. rendű panaszosé pedig 17 óra 50 perctől 18 óra 10 percig tartott. A gyanúsítottak vallomást tenni nem kívántak.

A panaszosok előállításának időtartama alatt az elfogás végrehajtásáról szóló jelentésen, és a kihallgatási jegyzőkönyveken kívül valamennyi panaszos esetében határozat készült a lefoglalás elrendeléséről, jegyzőkönyvet vettek fel a lefoglalásról, és határozatot hoztak a védő kirendeléséről is. A lefoglalt tárgyakat lefényképezték.

Jelen állásfoglalás II. részét illetően a Testület megjegyzi, hogy a panaszosokkal szemben megindult büntetőeljárás anyagát a Testület áttekintette, azonban az akta tartalmából jelen állásfoglalás keretei között csak azon dokumentumok ismertetésére szorítkozott, amelyek a panaszügy elbírálása szempontjából közvetlen jelentőséggel bírtak.

III.

A Testület álláspontja szerint a rendőri fellépés érintette a panaszosoknak Magyarország Alaptörvénye (a továbbiakban: Alaptörvény) IV. cikkében biztosított személyes szabadsághoz való jogát, VI. cikk (2) bekezdése szerinti személyes adatok védelméhez való jogát, VIII. cikkében biztosított békés gyülekezéshez való jogát, IX. cikkében biztosított szabad vélemény-nyilvánításhoz fűződő jogát, valamint XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jogát, az I., II. és III. rendű panaszosoknak pedig az Alaptörvény II. cikkében rögzített emberi méltósághoz való jogát is – az alábbiak szerint.

Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése szerint: „Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (...) alapvető jogát sértette – választása szerint – panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.”

A Testület fontosnak tartja hangsúlyozni, hogy vizsgálata során kizárólag annak megítélésére szorítkozhat, hogy az Rtv. idézett rendelkezésének megfelelően alkalmazott és az Rtv. IV., V. és VI. fejezeteinek hatálya alá tartozó intézkedések okoztak-e alapjogsérelmet a panaszosoknak. Ennek megfelelően a Testület nem hivatott arra, hogy magát a cselekményt büntetőjogi szempontból értékelje, illetőleg nincs hatásköre a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) szerinti eljárási cselekmények indokoltságának, jogszerűségének vizsgálatára sem.

Figyelemmel azonban arra, hogy az egyes intézkedések jogalapjának és indokoltságának megítélése szorosan összefügg a panaszosok cselekményével és annak minősítésével, ezért a Testület vizsgálata – összhangban az 50/2009. (III. 4.) számon, illetve 394/2009. (XI. 18.) számon közzétett állásfoglalásaival, amelyek jelen ügygel lényegileg azonos tényálláson alapultak – kiterjedt a hatályos Btk., az Alkotmánybíróság vonatkozó határozata és az Emberi Jogok Európai Bírósága ítéleteinek értékelésére is.

1) A fentiek mérlegeléséhez elengedhetetlen a vöröscsillag viselésére irányadó hatályos jogszabályok és esetjog áttekintése.

A Btk. 269/B. §-a büntetni rendeli az önkényuralmi jelképek használatát. Az (1) bekezdés szerint: „Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot, vagy ezeket ábrázoló jelképet a) terjeszt; b) nagy nyilvánosság előtt használ; c) közszemlére tesz; ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.” A rendőri intézkedés során gyanú merült fel arra nézve, hogy a panaszosok magatartásukkal megvalósították ezt a bűncselekményt. A hatályos Btk. tehát tiltja, büntetni rendeli a véleménynyilvánításnak olyan eszközzel és olyan módon való gyakorlását, ahogyan azt a panaszosok tették.

A fenti Btk.-szakaszt mind az Alkotmánybíróság – általános jelleggel –, mind az Emberi Jogok Európai Bírósága – konkrét esetek kapcsán – vizsgálta.

a) Az Alkotmánybíróság a Btk. 269/B. §-át a maga teljességében alkotmányosnak találta a 14/2000 (V.12.) AB határozatban (a továbbiakban: AB határozat): „Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy Magyarország történelmi tapasztalatai, és az alkotmányos értékeket fenyegető az a veszély, amelyet ma még az elmúlt diktatúrák ideológiáin alapuló tevékenységeknek a nyilvánosságban való megjelenése jelenthet a magyar társadalomra, meggyőzően, objektíve és ésszerűen igazolják e tevékenységek tiltását és a büntetőjogi eszközökkel való fellépést; a véleménynyilvánítási szabadságnak a Btk. 269/B. § (1) bekezdésében megjelenő korlátozása a történelmi háttér fényében nyomós társadalmi szükségletre adott válasznak tekintendő.

A törvény nem tiltja meg e jelképek előállítását, megszerzését, tartását, behozatalát, kivitelét, sőt használatát sem, ha ez nem nagy nyilvánosság előtt valósul meg. A törvény csupán a

három kiemelt elkövetési magatartást (terjesztés – nagy nyilvánosság előtti használat – közszemlére tétel), aktív cselekvőséget ítéli olyannak, amely a demokratikus jogállam értékeivel szemben áll, mert alkalmas arra, hogy a hallgatóságra nem egyszerűen »sértő, meghökkenítő vagy aggodalmat keltő«, hanem kifejezetten félelmet ébresztő, fenyegető hatása legyen azáltal, hogy a megvetett ideológiákkal való azonosulást, az eszmék nyilvános terjesztésének szándékát tartalmazza. Ez pedig alkalmas arra, hogy a demokratikus társadalom egészét, különösen pedig azok jelentős csoportjai, közösségei emberi méltóságát sértse, akik elszenvedői voltak a tiltott jelképekben sűrűsödő mindkét eszméhez és jelképeikhez tapadó, használatuk mellett elkövetett legsúlyosabb bűncselekményeknek.

A fentiek alapján az Alkotmánybíróság szerint a Btk. 269/B. § (1) bekezdésében megjelenő korlátozás a védett célok súlyához képest nem minősíthető aránytalannak, a korlátozás terjedelme és szankciója az alkalmazható legenyhébb eszköznek minősül, ezért a Btk. e szabályában megfogalmazott alapjog-korlátozás megfelel az arányosság alkotmányos követelményének.”

Az Alkotmánybíróság interpretációja egyértelmű abban, hogy a kérdéses jelkép nagy nyilvánosság előtti pusztá megjelenítését – a körülményektől függetlenül – a félelmet keltő ideológiákkal való azonosulásnak tekinti, és ennél fogva e magatartás büntetőjogi szankcionálását arányosnak (és a történelmi körülményekre tekintettel egy demokratikus társadalomban szükségesnek is) találja. Ennek az érvelésnek az alapján a Btk. 269/B. §-a a véleménynyilvánítási szabadság alkotmányos korlátozását jelenti, az eljáró rendőrök tehát egy hatályos és alkotmányosnak minősített norma szerint bűncselekményt elkövető személyeket állítottak elő, az őket erre kötelező törvényi rendelkezés alapján.

b) Az Emberi Jogok Európai Bírósága (Bíróság) a Vajnai kontra Magyarország ügy (33629/06. sz. kérelem) kapcsán Strasbourgban 2008. július 8-án kelt ítéletében – az I. rendű panaszos egy korábbi, ugyanezen bűncselekmény miatti elmarasztalása kapcsán – megállapította, hogy az akkor hozott határozattal megsértették az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló Egyezmény 10. Cikkét. A strasbourgi döntés alapjául szolgáló Egyezményt – a Btk.-val azonos szintű norma – az 1993. évi XXXI. törvény hirdette ki. Az Egyezmény meglehetősen lakonikus módon megfogalmazott 10. Cikkének („mindenkinek joga van a véleménynyilvánítás szabadságához”) tartalmát a strasbourgi bíróság eseti döntései bontják ki, akkor tehát, amikor a magyar jogrendszerbe megfelelően átültetett cikk által biztosított jog mibenlétét vizsgáljuk egy konkrét esetben, nem mellőzhető a joggyakorlat vizsgálata.

Lényegét tekintve a Vajnai kontra Magyarország ügy nem különbözik a Testület előtt fekvő esettől: a strasbourgi bíróság vonatkozó ítéletéből kiindulva mindkét ügyben az vizsgálendő, hogy a Btk. által tiltott önkényuralmi jelkép nagy nyilvánosság előtti használata, „a vöröscsillag viselése kizárólag az önkényuralmi eszmékkal való azonosulást jelenti[-e], különösen azon tény fényében, hogy a kérelmező a vöröscsillagot egy jogszerűen rendezett békés demonstráción, bejegyzett baloldali politikai párt alelnökeként viselte, akiről nem ismeretes, hogy a jogállamisággal szembehelyezkedve kívánna részt venni a magyar politikai életben.”

c) A Bíróság a Fratanoló kontra Magyarország ügy (29459/10. sz. kérelem) kapcsán Strasbourgban 2011. március 11-én kelt ítéletében a korábbi, szinte teljesen azonos tényállású Vajnai kontra Magyarország döntésére utalva másodsorra is kimondta az Egyezmény 10.

cikkében biztosított véleménynyilvánítási szabadság sérelmét a vöröscsillag viselésének büntetése miatt.

A Fratanoló-ügy előzménye, hogy F. J., a Magyarországi Munkáspárt 2006 korábbi elnöke egy 2004. május elseji pécsi szakszervezeti rendezvényen úgy vonult fel, hogy a zakója hajtókáján nagyjából két centiméter átmérőjű ötágú vöröscsillagot viselt. Mivel a férfi nyilatkozott a helyi televíziónak, a jelkép nagy nyilvánosságot kapott. 2007-ben büntetőeljárás indult, melynek során a Pécsi Ítéltábla önkényuralmi jelkép viselésének vétségéért 2010-ben megrovásban részesítette. A strasbourgi Bíróság F. J. elítélését jogsértőnek minősítette, és megállapította, hogy a politikus a véleménynyilvánítás szabadságával élt, amikor a vöröscsillagot kitűzte kabátjára.

Ítéletében a Bíróság ismételten kifejtette, hogy a vélemény-nyilvánítási szabadság a sértő, megrázó vagy zavaró gondolatok kifejezését is védi, hiszen sokszínűség, türelem és széles látókörűség nélkül nem létezhet demokratikus társadalom. A Bíróság érvelése szerint a véleménynyilvánítás szabadsága alóli kivételek szűken értelmezendők, a korlátozás szükségességét pedig meggyőzően igazolni kell. A konkrét ügyre vonatkoztatva ez azt jelenti, hogy a vöröscsillag viselésének büntetendősége – a Vajnai-döntésben megfogalmazott teszt alapján – akkor igazolható, ha fennáll a valós és közvetlen veszélye, hogy egy politikai párt vagy mozgalom visszaállítja a kommunista diktatúrát, és ha a bíróság vizsgálja a vöröscsillag viselésének kontextusát, azaz azt, hogy a jelkép viselője azonosult-e annak önkényuralmi rendszert képviselő jelentéstartalmával. Mivel a Pécsi Ítéltábla ezt kifejezetten visszautasította, a strasbourgi bíróság ismételten megállapította az egyezményesértést.

2) Mindezek alapján tehát valószínűsíthető, hogy a Bíróság értelmezése alapján van a panaszosoknak olyan, magyar törvényben rögzített alapvető joga, amelyet a velük szemben fogantatott intézkedés sért.

A magyar jogalkotó a Btk. 269/B. §-ában foglaltak tartalmán nem módosított és a panaszosok által tanúsított magatartást a törvény ma is változatlanul büntetni rendeli. A Testület állandó gyakorlata szerint a belső jog és az Európai Emberi Jogi Bíróság konkrét ügyben hozott ítéletének alapjául szolgáló normák (így különösen az Egyezmény és az Egyezmény tartalmán alapuló, ahhoz szervesen kapcsolódó Bírósági gyakorlat) kollíziója okán Magyarországra nézve keletkezik kötelezettség az Alaptörvény Q) cikke alapján, mely szerint:

- (1) Magyarország a béke és a biztonság megteremtése és megőrzése, valamint az emberiség fenntartható fejlődése érdekében együttműködésre törekszik a világ valamennyi népével és országával.
- (2) Magyarország nemzetközi jogi kötelezettségeinek teljesítése érdekében biztosítja a nemzetközi jog és a magyar jog összhangját.
- (3) Magyarország elfogadja a nemzetközi jog általánosan elismert szabályait. A nemzetközi jog más forrásai jogszabályban történő kihirdetésükkel válnak a magyar jogrendszer részévé.

A fennálló kollízióra tekintettel a Testület elsődlegesen megállapította az Alaptörvény Q) cikkére is tekintettel az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében alapelveként deklarált jogbiztonság sérelmét, illetve az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét a panaszosok oldalán. A Testület hangsúlyozza, hogy a megállapított jogsértés valójában a rendőrség hatáskörén kívül

esik, jogalkotói választ kíván, a panaszolt rendőri intézkedés egyúttal az alapjogsértés közvetítője.

A Testület ezzel kapcsolatban leszögezi azt is, hogy a vizsgálati mandátumát kijelölő Rtv. rendelkezés [92. § (1) bek.] szerint az esetleges rendőri jogsértés, mulasztás stb. kapcsán nem a rendőri felelősséget mérlegeli, hanem azt, hogy a rendőri intézkedés a panaszos alapvető jogát sértette-e, vagyis az intézkedés során, annak folytán sérült-e alapvető jog.

A Testület a panaszosok beadványát a fentiekben kifejtett kiindulópontból értékelte, egyúttal vizsgálta a panaszosokkal szemben végrehajtott rendőri intézkedéseket.

3) Az Rtv. 13. § (1) bekezdése értelmében: „A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyen a tudomására hoznak”.

A Testületnek először azt kellett értékelnie, hogy az intézkedési kötelezettség, amely a fentiek szerint az eljáró rendőröket terhelte, mire terjedt ki, illetve a foganatosított intézkedéseknek konkrétan milyen jogalapja volt.

A fent ismertetett strasbourgi ítélet szerint a használó szándékainak vizsgálata elengedhetetlen annak eldöntéséhez, hogy a véleménynyilvánítási szabadság korlátozása, azaz a büntetőjog eszközeivel való fellépés indokolt-e. Ezt a követelményt a vöröscsillag viselésével kapcsolatban kialakult bírói gyakorlat a társadalomra veszélyesség kérdésén keresztül csatornázta be a büntetőeljárásba, vizsgálva, hogy megállapítható-e az önkényuralmi rendszerrel való azonosulás, illetve a Btk. 10. §-ában foglalt materiális bűncselekmény-fogalomnak való megfelelés. Ebben a keretben kell tehát a Testületnek megítélnie, hogy a foganatosított intézkedések jogalapja megállapítható-e, és amennyiben igen (és amennyiben a mérlegelésnek helye van), azok arányosnak minősíthetőek-e.

A korábban kifejtettekre tekintettel azt a Testület aggálytalanul meg tudta állapítani, hogy a rendőrök intézkedési kötelezettsége az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján fennállt. Egyrészt amiatt, hogy az említett cselekményt a hatályos Btk. büntetni rendeli, másrészt pedig amiatt, hogy még a strasbourgi bíróság gyakorlatára figyelemmel is helye van azon elkövetői szándék vizsgálatának, hogy a hatályos magyar jog szerint önkényuralmi jelképnek minősülő szimbólumot milyen vélemény kifejezésére, milyen üzenet megfogalmazása céljából viseli nyilvánosan. A panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga tehát, a rendőri intézkedés megkezdése következtében nem szenvedett sérelmet.

4) A panaszosok igazoltatása – mint kiinduló intézkedés – okszerűsége és jogszerűsége kapcsán az Rtv. 29. § (1) bekezdésében foglalt szabályt kell irányadónak tekinteni, miszerint: „A rendőr a feladata ellátása során igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani”.

A bűnmegelőzési–bűnüldözési célzattal nyilvánvalóan arányban áll az, ha a fentiek szerint meglehetősen bonyolult jogi megítélésű cselekmény kapcsán az intézkedő rendőrben kialakult gyanú alapján ezen ok szerint az érintetteket igazoltatja.

A Testület – ezzel összefüggésben – felhívja a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 8. §-ának (1) bekezdését, melynek értelmében a rendőr az általa észlelt, vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. Tekintve, hogy az adott esetben az elkövető a rendőr számára ismert, azonban azonosításához – és a feljelentés megírásához – az érintett adataira szüksége van, az igazoltatást ez alapján elvégzi.

A Testület álláspontja szerint az igazoltatást megfelelő joggal hajtották végre az intézkedő rendőrök, továbbá az igazoltatással okozott korlátozás a fentiek alapján arányban állt az elérni kívánt céllal, ezért a panaszosok személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet az intézkedés során.

5) A panaszosok előállításával összefüggésben a Testület az alábbi megállapításokat teszi.

A panaszosok szerint az előállítás arányossága erősen kétségbe vonható, mivel az intézkedő rendőr kísérletet sem tett arra, hogy – a strasbourg-i fórum által elvárt módon – tisztázza: a vöröscsillagot önkényuralmi rendszer dicsőítése, illetve valamely totalitárius eszme népszerűsítése céljából használták-e. A panaszbeadványban foglaltak szerint a rendőr megtehetné volna, hogy a kamerafelvétel birtokában az igazoltatást követően feljelentést tesz a panaszosok ellen. A panaszosok szerint, mivel tiltakozó akciójukat nem tudták megtartani ott és akkor, amikor ennek jelentősége volt, az előállítás miatt az Alaptörvény IV. és VIII. cikkében biztosított személyi szabadsághoz és gyülekezéshez való alapvető jogukat is indokolatlanul korlátozta a rendőri intézkedés.

A panaszbeadványban foglaltakkal ellentétben, az iratok alapján tényként kezelhető, hogy az előállítás nem bűncselekmény gyanújára, hanem szándékos bűncselekmény elkövetésén való tettenérésre alapozva történt.

A Testület rámutat arra, hogy a Rtv. 33. §-ának (1) bekezdése kötelező előállítási eseteket szabályoz: „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek [...]”

Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontja, eltérést nem engedő, kógens norma, alkalmazása kapcsán az arányosság kérdése nem merül fel. Tettenérés esetén az intézkedő rendőr mérlegelés nélkül köteles elfogni és a hatóság elé állítani a szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyt – nincs lehetősége arra, hogy az előállítástól eltekintve tegye meg feljelentését.

A tettenérés kérdése kapcsán fontos kiemelni: a panaszosok beadványukban is kifejtették, hogy magatartásuk formálisan a Btk. 269/B. §-ába ütközött. A panaszosok által tanúsított magatartást illetően a panaszbeadványban kifejtettek nem állnak ellentétben a rendőrségről érkezett dokumentumok és a videofelvétel tartalmával. Mindezek alapján a Testület úgy

foglalt állást, hogy az intézkedő rendőrök megalapozottan értékelték tettenérésként a történeteket, és alappal hivatkoztak az Rtv. 33. § (1) bekezdésének a) pontjára.

A Testület véleménye szerint a rendőrség az esetek nagy részében nyilvánvalóan nincsen abban a helyzetben, hogy a helyszínen kétséget kizáróan megállapítsa: az önkényuralmi rendszerrel vagy „tisztessegebb társadalomért küzdő nemzetközi munkásmozgalommal” való azonosulás kifejezéseként visel-e valaki nyilvános rendezvényen vöröscsillagot. A Testület álláspontja szerint egy egyébként tényállásszerű magatartás kapcsán a rendőrségnek nem feladata a megfelelő információk hiányában a helyszínen állást foglalni a társadalomra való veszélyesség kérdésében. Fő szabály szerint tehát a rendőrség nem tekinthet el attól, hogy az ilyen szimbólumot viselő személyt intézkedés alá vonja, mivel a konkrét esetben a vöröscsillag viselése – mint a hatályos Btk. olvasatában tényállásszerű magatartás – kétségtelenül megalapozza a 33. §-a (1) bekezdésének megfelelő előállítási okot.

A kifejtettekre való tekintettel a Testület megállapította, hogy az előállítás jogszerűen korlátozta a panaszosok személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

6) Ezt követően a Testület a panaszos előállításának időtartamával foglalkozott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.

A Szolgálati Szabályzat 30. §-ának (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. §-ának (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése főszabályként a „szükséges” időt jelöli meg és csak végső korlátként, határozza meg a 8 órás (illetve indokolt esetben, külön alaki feltételek mellett a további 4 órás) időtartamot. Felhívja a Testület a figyelmet az előállítás intézményének a személyi szabadságot súlyosan korlátozó jellegére, amelyre értelemszerűen vonatkozik az Rtv. 15. § (1) bekezdésében meghatározott azon általános arányossági követelmény is, mely szerint „a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával”.

BRFK Gazdaságvédelmi Főosztály Korrupciós Bűnözés Elleni Osztályán kiállított igazolások szerint az I. rendű panaszos személyes szabadságát 12 óra 35 perctől 17 óra 35 percig korlátozták, és a II. rendű panaszost 12 óra 35 perctől 17 óra 45 percig tartották fogva. A III. rendű panaszos 12 óra 35 perctől 17 óra 38 percig, a IV. rendű panaszos pedig 12 óra 35 perctől 18 óra 33 percig tartózkodott a BRFK Gyorskocsi utcai objektumában.

Az I. rendű panaszos kihallgatási jegyzőkönyvét 16 óra 45 perckor nyitották meg, és 17 óra 10 perckor zárták le. A jegyzőkönyvek adatai alapján a II. rendű panaszos kihallgatása 17 óra 7 perctől 17 óra 17 percig, a III. rendű panaszosé 17 óra 00 perctől 17 óra 18 percig, a IV. rendű panaszosé pedig 17 óra 50 perctől 18 óra 10 percig tartott. A gyanúsítottak vallomást tenni nem kívántak.

A panasz-kiegészítésben foglaltak szerint a kihallgatást megelőzően a panaszosokat az előállító helyiségben tartották bezárva.

Az iratokat áttekintve a Testület arra a következtetésre jutott, hogy a panaszosok előállításának első négy órája lényegében várakoztatással telt, olyan eljárási cselekmények foganatosítására nem került sor, amelyek a kapitányságon való tartózkodást feltétlenül szükségessé tették volna. Elsőként az I. rendű panaszos kihallgatását kezdték meg, 16 óra 45 perckor, a lefoglalás pedig a valamennyi panaszos esetében a kihallgatás végeztével történt meg. Arra vonatkozó adat a dokumentációban nem volt fellelhető, hogy a kihallgatások megkezdése előtt a várakozáson túlmenően mivel telt a panaszosok szabadságának korlátozása.

Az előállítás időtartamának vizsgálatakor a Testület tekintettel volt arra, hogy az előállítás kapcsán kötelezően elkészítendő dokumentumok kiállítása és aláírása nyilvánvalóan időt vesz igénybe. Ezzel együtt is azonban, a Testület megítélése szerint a panaszosok közel azonos, 5-6 órás hosszúságú előállítását nem indokolja önmagában a panaszosok kihallgatása, és a tárgyi bizonyítékok lefoglalása, különös tekintettel arra, hogy a panaszosok a vallomástételt megtagadták, és a kihallgatások átlagosan alig húsz percet vettek igénybe.

Mindezek alapján a Testület megállapította, hogy az előállítás időtartama a panaszosok alapvető jogait aránytalan mértékben korlátozó intézkedésnek tekinthető, amely a panaszosok személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának súlyos sérelmét valósította meg.

7) Az I., II., valamint a III. rendű panaszosok sérelmezték továbbá, hogy velük szemben a fogda épületében a rendőrök bilincset alkalmaztak. A panaszosok kezeit – mialatt az előállító helyiségből az első emeleti kihallgatóba kísérték őket – előre helyzetben megbilincselve tartották. A II. és III. rendű panaszosok esetében vezetőszárat is alkalmaztak. A panaszbeadványban foglaltak szerint a felkísérés kb. 5-6 percig tartott.

A kényszerítő eszközök alkalmazásának általános szabályait az Rtv. 16. §-a rendezi, eszerint a rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye a kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, és a rendőri intézkedés eredményessége enélkül is biztosítható.

Ezt a szabályt egészítik ki a Szolgálati Szabályzat 39. §-ában foglalt rendelkezések akként, hogy az Rtv. szerinti kényszerítő eszköz csak akkor alkalmazható, ha az intézkedés alá vont magatartása, ellenszegülésének mértéke annak Rtv. szerinti alkalmazását indokolja. A nagyobb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz akkor alkalmazható, ha a kisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással járó kényszerítő eszköz alkalmazása nem vezetett eredményre vagy sikere eleve kilátástalan.

Az Rtv. 48. §-a alapján a rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy a) önkárosításának megakadályozására, b) támadásának megakadályozására, c) szökésének megakadályozására, d) ellenszegülésének megtörésére.

A bilincs alkalmazásának szabályait a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdése tovább részletezi. „Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

- a) aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,
- b) aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,
- c) akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,
- d) akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,
- e) ki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,
- f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy
- g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

Az előadó testületi tag a rendőrség részére küldött megkeresésében megpróbált tájékozódni arra vonatkozóan, hogy alkalmaztak-e valamilyen kényszerítő eszközt a panaszosokkal szemben. Megkeresésében az előadó testületi tag külön kiemelte, hogy az I., II. és a III. rendű panaszost a panaszbeadványban kifejtettek szerint megbilincseltek, és a kényszerítő eszköz alkalmazásának indokán túlmenően rákérdezett a vezetőszar alkalmazásának körülményeire is.

A rendőrségről a Testülethez érkezett valamennyi irat egyöntetű volt abban a kérdésben, hogy az intézkedés foganatosítása során semmilyen kényszerítő eszközt nem alkalmaztak, egyik panaszossal szemben sem.

Tekintettel arra, hogy a panaszbeadványban foglalt állításokat a rendőrségről érkezett dokumentumok cáfolták, és olyan körülmény, amely a panaszbeadványban foglalt állítások igazolására alkalmas lett volna, nem merült fel a panasz eljárás során, a Testület nem tudott állást foglalni abban a kérdésben, hogy alkalmaztak-e bilincset az I., II. és III. rendű panaszossal szemben, és ebből kifolyólag a bilincs alkalmazásának indokoltságát sem volt lehetősége vizsgálni. A Testület a fentiek nyomán arra a következtetésre jutott, hogy a panaszosok emberi méltóságához fűződő alapvető jogának sérelme a bilincs alkalmazásával összefüggésben nem megállapítható.

IV.

A fennálló kollízióra tekintettel a Testület elsődlegesen megállapította az Alaptörvény Q) cikkére is tekintettel az Alaptörvény B) cikkének (1) bekezdésében foglalt jogbiztonság alapelveinek sérelmét, illetve az Alaptörvény XXIV. cikkében biztosított tisztességes eljáráshoz fűződő jog sérelmét a panaszosok oldalán.

Figyelembe kell azonban venni, hogy a hivatkozott kollízió a jogalkalmazás során kevéssé vagy egyáltalán nem oldható fel egészen addig, amíg a jogalkotó a Btk. hatályos rendelkezéseit nem módosítja a strasbourgi bíróság esetjogában megjelenő különbségtételnek megfelelően. A jogközelítés ilyen hiánya szükségszerűen magában hordozza azt a következményt, hogy a rendőrség – ilyen esetben – további jogsértések közvetett okozójává válik.

A Testület megállapította, hogy a rendőrök intézkedési kötelezettsége fennállt, ezért kimondta, hogy a panaszosok tisztességes eljáráshoz fűződő alapvető joga a rendőri intézkedés megkezdése következtében nem szenvedett sérelmet. A Testület álláspontja szerint az igazoltatást megfelelő jogalappal hajtották végre az intézkedő rendőrök, továbbá az igazoltatással okozott korlátozás a fentiek alapján arányban állt az elérni kívánt céllal, ezért a panaszosok személyes adatok védelméhez fűződő alapvető joga nem szenvedett sérelmet az intézkedés során. A Testület meggyőződött róla, hogy az előállítás jogalapja megfelelő volt, azonban az előállítás időtartamát illetően megállapította, hogy az aránytalanul hosszú volt, így a panaszosok személyes szabadsághoz fűződő alapvető jogának súlyos sérelmét valósította meg. Az I., II. és III. rendű panaszosok emberi méltósághoz való jogának sérelme a bilincs alkalmazásával összefüggésben nem volt megállapítható.

Budapest, 2012. november 7.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag